INTERVJU / *Maruša Majer, igralka*

Vloga Mare je bila darilo

Deja Crnović

Maruša Majer je letošnja prejemnica Borštnikove nagrade za igro za vlogo v Lorencijevi predstavi Stenica. Na Festivalu slovenskega filma je septembra dobila tudi vesno za najboljšo glavno žensko vlogo v filmu Ivan režiserja Janeza Burgerja, lani pa je na berlinskem filmskem festivalu prejela nagrado shooting stars, ki jo vsako leto podelijo desetim mladim ter obetavnim igralcem in igralkam. Majerjeva je sicer diplomirala iz primerjalne književnosti, nato pa se je v dveh dneh odločila, da bo raziskala ljubezen iz dijaških dni – igro, se vpisala na AGRFT in diplomirala.

Nedavno ste na portalu Sigledal zapisali, da so besedila, ki od vas terjajo, da postavite pod vprašaj svoje stališče do sveta, mostovi do tega, da tu in tam zmorete kaj »zares povedati«. Kaj je to »zares povedati« v okviru igralskega poklica?

V prvi vrsti se mi zdi, da se me mora to, kar je treba »zares povedati«, najprej globoko dotikati. Samo na tak način lahko največ povem tudi o svetu. Globlje greš, bolj univerzalen si, in na tak način lahko naše delo spregovori še s kom. Verjamem, da stvari, ki jih vzameš zares, bolj verjetno zares vzame še kdo drug. Zares v smislu, da poskusimo imeti stališče do stvari, ki jih počnemo, in da poskusimo prek njih komunicirati s svetom, v katerem živimo. In če ni zares, zakaj bi to sploh počeli? Igralci imamo na voljo javni prostor in nujno se mi zdi, da v njem govorimo o stvareh, ki zadevajo človeka, družbo in stvari okoli nas.

Pa mora biti projekt avtorski, da v njem kot igralka lahko nekaj poveste?

Ne, ni nujno. Meni je vseeno, ali imam besedilo napisano ali nastaja med ustvarjanjem predstave. Tudi v že napisanem besedilu lahko najdeš svoja stališča, in mislim, da je to celo naša dolžnost. Da se najdemo nekje, kjer se besedilo stika z nami. Le tako lahko potem to besedilo javno izrekamo. Verjamem, da si moramo zaslužiti prostor na odru. Če že zberemo pogum, da se postavimo na oder in na njem govorimo, kar je že samo po sebi precej nenavaden življenjski položaj, je to nujno. Sama nisem ekshibicionistične narave in ne verjamem, da me bodo ljudje gledali samo zato, ker sem, ampak se mi zdi, da si moram to zaslužiti.

Diplomirali ste iz primerjalne književnosti, nato pa ste začeli razmišljati o študiju igre na AGRFT. Kaj je privedlo do tega?

Že na gledališki šoli v gimnaziji sem začutila močno ljubezen do gledališča, a imam rada tudi književnost, zato me je ta študij res potegnil. Nato pa se je postavilo vprašanje, kaj bi zares rada počela v življenju. Ker sem se na študij igre spomnila, tik preden se je za tisto leto iztekel rok prijave na fakultete, sem v resnici o tem razmišljala samo dva dni in ugotovila, da me je tega resnično strah. Pa sem si rekla: potem pa moram to storiti.

Ste drugačna igralka, ker ste se najprej temeljito ukvarjali s književnostjo? Je vaš študij vloge drugačen, ker ste študij igre začeli pozneje?

Ne, mislim, da so številni že pri 18 dovolj zreli za ta študij, zase pa mislim, da takrat še nisem bila dovolj stabilna, da bi se lotila tega poklica. In zdaj z velikim veseljem združujem oboje. Danes je gledališče vedno bolj usmerjeno k avtorskim projektom in moje predznanje mi zelo pomaga. Vse to ustvarja bazen, iz katerega lahko črpam.

Kljub temu ste nekoč omenili, da vas včasih kakšna vloga preveč posrka vase.

Tudi če me, vloženo energijo hitro dobim nazaj. Pri vlogah, ki najbolj posrkajo, ko nam torej uspe ustvariti nove svetove v gledališču ali na filmu, ti že samo ustvarjalno dejanje vse to vrne. Zaradi tega je vse skupaj nagrajujoče, ne pa odvzemajoče. Seveda pa moramo vsi igralci in igralke ves čas paziti na telesno in psihično zdravje, saj gre za poklic, ki je ves čas na meji. Najti ravnotežje med preveč in premalo dela, med premalo in preveč zares, je morda največja umetnost v tem, kar delamo, in to mora početi vsak zase, po svoji lastni pameti.

Kako je na vas vplivala vloga v filmu Ivan, v katerem se v vlogi Mare bojujete za svojega komaj rojenega otroka?

Na koncu snemanja sem bila fizično in psihično resnično izčrpana. Režiser Janez Burger nima nikoli pristopa, v katerem bi lahko šel na »manj«, vedno raje na »več«. Skoraj nikoli ne da recimo napotka, da mora biti kaj manj dramatično. Vedno je rekel, da moram biti tudi v bližnjem kadru enako intenzivna z vsem telesom, kot če me snema od daleč. Tako da je bila ta vloga seveda naporna zame, ampak je tudi eno izmed največjih daril, ki sem jih dobila v življenju.

V veliko prizorih ste sami, torej odvisni sami od sebe. Je bilo težko prevzeti to breme?

Maro sem res ponotranjila. Tudi zato, ker sem imela v tem primeru zadosti časa, da se do začetka snemanja popolnoma pripravim na vse, kar me je čakalo. Na samem snemanju ni bilo vprašanja, ali bomo nekaj posneli, kot je treba, ali ne. Poleg tega pa je bilo za mano vendarle ogromno ljudi, ki so vsi naredili svoj del tega, da je Mara lahko zaživela.

Kaj je pri pripravi lika Mare služilo kot kontekst? Ste prebirali kakšne določene knjige?

Najpomembnejša knjiga, ki sem jo prebrala, je bila tista, ki sem jo napisala sama. Skupaj z Janezom Burgerjem sva se odločila, da napišem Marin notranji monolog. Naredila sva tudi vso njeno biografijo, s soigralcem Matjažem Tribušonom pa sva naredila zgodbo o tem, kaj vse se zgodi med Maro in Rokom do trenutka, ko se začne film. Jaz sem o njej vedela vse, vedela sem, kaj posluša, kaj ima v stanovanju. In ko lik tako dobro poznaš, tudi natančno veš, kdaj je prizor posnet.

V času, ko ste diplomirali na AGRFT, gledališča niso zaposlovala, precej manj je bilo sredstev in tudi projektov. Kako ste se spoprijeli s tem?

Neinstitucionalni projekti, v katerih sem delala, so mi dali res veliko, saj sem se morala od samega začetka bojevati, ampak mislim, da imamo v družini, da smo zelo delavni. Ne verjamem, da bi bila v kakšnih lagodnejših časih drugačna. Je pa res, da sem se morda tudi zaradi teh okoliščin hitreje naučila prevzeti odgovornost za to, kar delam. ×

Maruša Majer, igralka: »Na koncu snemanja Ivana sem bila fizično in psihično resnično izčrpana. Režiser Janez Burger nima nikoli pristopa, v katerem bi lahko šel na 'manj', vedno raje na 'več'.« Jaka Gasar

Sama nisem ekshibicionistične narave in ne verjamem, da me bodo ljudje gledali samo zato, ker sem, ampak se mi zdi, da si moram to zaslužiti.